

Svar på granskning av beslutade och uppskjutna investeringar

Rev/26/2022

Region Jämtland Härjedalens revisorer har under 2022 granskat Region Jämtland Härjedalens beslutade och uppskjutna investeringar. Syftet med granskningen har varit att svara på om regionstyrelsen och hälso- och sjukvårdsnämnden har säkerställt en tillräcklig styrning, uppföljning och kontroll av uppskjutna investeringar.

Revisorernas sammanfattande bedömning är att Region Jämtland Härjedalen i huvudsak arbetar med investeringar enligt regionplan på ett tillfredställande sätt. Det finns arbetssätt och rutiner som delvis är dokumenterade och investeringsbudget beslutas varje år som en del i regionplanen.

På grund av bristande resurser och samplanering saknas förutsättningar för att genomföra den årliga och godkända investeringsplanen i sin helhet. Den del som inte hinner genomföras överförs till en stor del till året därefter och adderas till årets planerade investeringar. En tillbakablick visar att regionen under några år genomfört investeringar på en markant lägre nivå än vad som är beslutat i investeringsbudget.

Läggs uppskjutna investeringar till innevarande års investeringar växer den totala investeringsbudgeten och över tid blir det ganska stora belopp. Det saknas en effektiv investeringsprocess och styrning av den totala investeringsplanen, inklusive överskjutna investeringar från tidigare år.

Investeringar som inte hinner genomföras enligt ursprunglig investeringsplan är främst fastighetsinvesteringar där beslut om investeringar i praktiken berör flera år, vilket är den största anledningen till att investeringsmedel förs över årsskiften. Det saknas en samplanering mellan berörda funktioner vilket påverkar möjligheter att genomföra investeringar på ett effektivt sätt. Andra orsaker som påverkar genomförandet av investeringar är existerande resurs- och kompetensbrist inom flera funktioner.

Revisorerna rekommenderar regionstyrelsen följande:

- Ta fram en dokumenterade rutin- och processbeskrivningar för alla delar i investeringsprocessen och samla dessa i ett och samma dokument.

Lars Gunnar Björk
Ekonomiavdelningen

2023-03-29

E-post: lars-gunnar.bjork@regionjh.se

Regionens revisorer

2(4)

- Utveckla arbetet med investeringar för att få en situation där genomförda investeringar i högre grad överensstämmer med planerade investeringar och minskar överföringar av godkända investeringar till efterföljande år.
- Implementera en strukturerad samplanering vid investeringar som berör flera funktionsområden.
- Vidta åtgärder för att minska risk för akuta investeringar.

Regionstyrelsen har ett övergripande ansvar för Region Jämtland Härjedalens investeringar och samlade investeringsprocess. Regionstyrelsen har därför hållit ihop arbetet med det övergripande svaret på granskningen.

Regionstyrelsens svar:

Regionstyrelsen ser positivt på att Region Jämtland Härjedalens revisorer följer upp och granskar regionens arbete med investeringar. För att kunna möta verksamhetens framtida behov och samtidigt nå regionens övergripande mål och en god ekonomisk hushållning är det viktigt med en tydlig och enhetlig process för hur regionen hanterar sina investeringar. Genom att agera långsiktigt skapas bättre förutsättningar för att regionen prioriterar de strategiskt viktigaste investeringarna.

Revisorernas rekommendation:

Ta fram en dokumenterade rutin- och processbeskrivningar för alla delar i investeringsprocessen och samla dessa i ett och samma dokument.

Regionens revisorer framför i granskningsrapporten att de anser att det saknas en beskrivning av hela processen där det tydligt går att följa de olika stegen i processen från anvisningar, äskanden från respektive enhet och fram till det slutliga beslutet.

Regionstyrelsen delar revisorernas bedömning att det finns behov av att se över och förbättra arbetet med hur investeringar hanteras. Under 2022 påbörjades ett internt arbete med att se över befintlig investeringsprocess. Det handlar bland annat om att säkerställa långsiktig planering och löpande uppföljning. Ett förslag till investeringsprocess är på väg att framarbetas, där såväl regler som tillämpningsanvisningar finns i samma dokument.

Revisorernas rekommendation:

Utveckla arbetet med investeringar för att få en situation där genomförda investeringar i högre grad överensstämmer med planerade investeringar och minskar överföringar av godkända investeringar till efterföljande år.

Lars Gunnar Björk
Ekonomiavdelningen

2023-03-29

E-post: lars-gunnar.bjork@regionjh.se

Regionens revisorer

3(4)

Regionens revisorer anser att det under en rad år uppstått stora avvikelser mellan beslutade investeringsnivåer och genomförda, vilket lett till att stora belopp kopplat till ej genomförda investeringar förts över till kommande år.

Till stor del har pandemin varit anledningen till att summan av de överskjutande investeringarna varit så hög de senaste två åren, där verksamheten har varit tvungna att lägga all tid på det absolut nödvändigaste, men det har också varit svårare att få leveranser i tid.

Regionstyrelsen ser ett behov av att utöka den verksamhetsmässiga planeringshorisonten för investeringar från 3 år till 10 år för maskiner och inventarier samt 30 år för fastighetsinvesteringar och fastighetsunderhåll. Genom att involvera verksamhetsansvariga, ekonomer och regionledning för att identifiera behov på längre sikt är det möjligt att blicka framåt och fånga upp viktiga strategiska frågor som också hör ihop med regionens övergripande mål och långsiktiga behov.

Genom det förslag till investeringsprocess som just nu arbetas med, föreslås att reinvesteringar inte fastställs på objektsnivå utan utgår från en fastställd beloppsgräns. Genom denna förändring kan omprioritering inom ramen för fastställd investeringsbudget förenklas och risken minskas för att prishöjningar, överklagande av upphandlingar etc försenar beslutad investering så att denna behöver föras över till nästkommande år.

En viktig faktor för att kunna planera långsiktigt är att ha en tydlig process för fastighetsinvesteringar. Fastighetsinvesteringar är ofta komplexa med en tydlig koppling till nedlagd tid för projektering, nedlagd tid för genomförande och inte minst kostsamma. I den processbeskrivning som tagits fram tydliggörs behov, ansvar, beslutsvägar och befogenheter förtydligas. Planen är att under 2022 ska denna processbeskrivning integreras i den övergripande processbeskrivningen för investeringar. Särskilt viktigt är att särskilja fastighetsinvesteringar från reparationer och löpande underhåll, där de reparationer och löpande underhåll bör inkluderas i den löpande driftsbudgeten för fastighetsenheten.

Revisorernas rekommendation:

Implementera en strukturerad samplanering vid investeringar som berör flera funktionsområden.

Regionens revisorer skriver att komplexa investeringar behöver samplaneras så att en effektiv investeringsplanering kan ske. Revisionen pekar på att ingen samordningsfunktion mellan hälso- och sjukvårdens områden, medicintekniska avdelningen,

Lars Gunnar Björk
Ekonomiavdelningen

2023-03-29

E-post: lars-gunnar.bjork@regionjh.se

Regionens revisorer

4(4)

fastighetsavdelningen och IT-avdelningen finns innan underlag kommer till investeringsrådet.

Regionstyrelsen instämmer i behovet av en större samordning för en effektivare investeringsplanering. Ett första steg i samordningen är det beslut om processbeskrivningen av fastighetsinvesteringar som tagits, se Centuri dokument 69895-2. För att säkerställa så att även övriga investeringar som berör flera funktionsområden samordnas så bör detta inarbetas i de regler och tillämpningar som för närvarande arbetas fram för Region Jämtland Härjedalen.

Revisorernas rekommendation:

Vidta åtgärder för att minska risk för akuta investeringar.

I det förslag till ny investeringsprocess enligt ovan föreslås att reinvesteringar, vilket utgör en väsentlig del av investeringsbudgeten inte fastställs på objektsnivå, utan utgår från en fastställd beloppsgräns. Därigenom minimeras risken för att akuta investeringsbehov behöver äskas om i särskild tågordning, utan behovet kan täckas av en omprioritering av hur beslutad investeringsbudget skall nyttjas.

Regionstyrelsen anser dock att det är viktigt att i tertial och årsbokslut tydligt beskriva hur förändringar och omprioriteringar skett och vilka konsekvenser det kan få på kommande investeringsbehov.

Sammantaget kan konstateras att regionstyrelsen delar revisorernas synpunkter om att regionens fastställda investeringsbehov bättre behöver överensstämma med de under året genomförda investeringar och att andelen uppskjutna investeringar behöver minimeras.

REGIONSTYRELSEN

Bengt Bergqvist (S)
Regionstyrelsens ordförande

Anders Byström
Tf. Regiondirektör